

Hoe jongeren betere automobilisten kunnen worden

Trials, the ultimate driving test

Samenvatting

Op initiatief van het Verbond van Verzekeraars worden jonge automobilisten in Drenthe bewuster gemaakt van hun rijgedrag. Het zogenaamde 'Trials, the ultimate driving test' project, dat het Verbond in samenwerking met onder meer de provincie Drenthe, alle Drentse gemeenten en 3VO-Drenthe organiseert, is zijn tweede jaargang ingegaan.

Trials 2006 benadert jongeren op een manier die aansluit bij hun leef- en belevingswereld. Op het TT-circuit te Assen maken deelnemers kennis met relevante onderdelen als het maken van noodstops, bermproeven en het rijden in een vrachtwagen. Per dag wordt een winnaar geselecteerd en alle dagwinnaars strijden eind 2006 voor de titel 'The ultimate driver 2006'.

drs. D.A. Bloemendaal, Verbond van Verzekeraars

Het Verbond van Verzekeraars is vorig jaar in zuid-west Drenthe het pilotproject 'Trials, the ultimate driving test' gestart. Met het project wil het Verbond jongeren betere automobilisten maken. Achtereenvolgens zal ik ingaan op de achtergrond en totstandkoming van het pilotproject, de precieze inhoud, de rol van betrokken partijen, de evaluatie van de pilot en de wijze waarop Trials een vervolg krijgt in 2006.

Verzekeraars

Jaarlijks vallen er ongeveer 1.000 doden en 18.000 gewonden in het verkeer. De maatschappelijke kosten als gevolg van verkeersonveiligheid zijn door de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV) berekend op circa negen miljard euro per jaar. Ruim éénderde hiervan wordt uiteindelijk gedragen door verzekeringspremiebetalers en

thus betekent investeren in verkeersveiligheid uiteindelijk levens én geld besparen.

Verzekeraars hebben er, natuurlijk ook voor hun verzekerden, belang bij de materiële schadelast als gevolg van verkeersonveiligheid zoveel mogelijk te beheersen en liefst nog te verminderen. Daarom is verkeersveiligheid al langere tijd een belangrijk beleidsissue van het Verbond van Verzekeraars, en in 2001 heeft dat tot de volgende beleidsmissie geleid:

"Het Verbond bevordert primair de verkeersveiligheid met betrekking tot verkeersdeelnemers en secundair met betrekking tot voertuigen, op basis van het terugverdienprincipe, waar mogelijk en opportuun in een optimale samenwerking met andere relevante partijen."

Zo heeft het Verbond jarenlang samengewerkt met het ministerie van Verkeer en Waterstaat in de vorm van gedragsbeïnvloedingcampagnes, zoals 'Veilig rijden heb je zelf in de hand', 'Fiets verlicht, dan val je op' en meest recent 'Houd 2 seconden afstand', die onder meer via meer dan levensgrote borden langs de snelwegen onder de aandacht werden gebracht.

In 2003 hebben wij de samenwerking en de gedragsbeïnvloedingcampagnes geëvalueerd en zijn tot de slotsom gekomen dat de campagnes niet het resultaat opleverden dat wij ervan verwachtten. In goed overleg is de samenwerking beëindigd en hebben wij besloten de middelen op een andere manier in te zetten. Natuurlijk hadden en hebben wij daarbij een sterke voorkeur voor het behalen van meer tastbare resultaten. Mede daarom hebben wij gekozen voor een specifieke risicogroep, namelijk de jongere bestuurders.

Jongeren

Hoewel het aantal gewonde verkeersslachtoffers de laatste jaren licht daalt volgens de SWOV, blijft het aantal slachtoffers dat direct na een ongeval of nadien overlijdt, min of meer gelijk. Uitgesplitst naar leeftijdscategorieën valt met name de categorie automobilisten tussen de 18 en de 24 jaar op. De cijfers uit 2003 leveren het volgende trieste beeld op:

- 91 jongeren zijn in dat jaar als bestuurder van een motorrijtuig overleden als gevolg van een verkeersongeval;
- 61 jongeren zijn als passagier van een motorrijtuig overleden als gevolg van een verkeersongeval, en
- 48 personen zijn omgekomen als gevolg van een botsing met een motorrijtuig, dat door een jongere uit de eerder genoemde leeftijdscategorie werd bestuurd.

Uit onderzoeken die onder meer door SWOV en verzekeraars zijn gehouden, komt naar voren dat jongeren in grote mate zijn geneigd hun net ontwikkelde vaardigheden te overschatten en onaanvaardbare risico's te nemen. Het gevolg is dat jongeren in het verkeer onevenredig veel (viermaal zo vaak) betrokken zijn bij zwaardere ongevallen. Jonge mannen zelfs zesmaal zo vaak. Uit cijfers van het Centrum voor Verzekeringsstatistiek blijkt dat jongeren tussen de 18 en 27 jaar slechts tien procent van het totaal aantal automobilisten vormen, maar wel verantwoordelijk zijn voor een kwart van de totale schadelast. Die combinatie van het maatschappelijke verkeersveiligheidsbelang en de financiële schadelastbeheersing was voor ons voldoende aanleiding het verkeersveiligheidsbeleid vooral te richten op de risicogroep tussen de 18 en 24 jaar.

Publiek-private samenwerking

Wij hebben verschillende ideeën over jongerenprojecten de revue laten passeren en daarbij ook gekeken naar bestaande initiatieven. Aanvullende rijvaardigheidstrainingen gericht op de doelgroep bestonden al wel, maar bleven – ondanks de goede bedoelingen – kleinschalig en weinig aansprekend voor de doelgroep zelf. Uit een haalbaarheidsonderzoek bleek bovendien dat een dergelijke training wel degelijk een succes kan worden, onder de voorwaarde dat jongeren via gerichte marketingstrategieën worden aangespoord om een dergelijke rijvaardigheidstraining te gaan volgen.

Omdat het om relatief onontgonnen gebied ging, leek het ons verstandig eerst op kleine schaal ervaring op te doen. Na verschillende gesprekken hebben we besloten een pilot te starten in de provincie Drenthe, die in die periode ook veelvuldig in het nieuws was met (veelal nachtelijke) verkeersongevallen waarbij jongeren waren betrokken. Uiteindelijk vonden we de Provincie Drenthe, 3VO Drenthe, diverse Drentse gemeenten en de Stichting Verkeerseducatie Drenthe bereid dit project samen verder met ons uit te werken.

Pilot

In het pilotproject wilden we twee concepten samenbrengen. Enerzijds de ontwikkeling van een beproefd trainingsconcept, anderzijds de ontwikkeling van een beproefd marketingconcept. Het Verbond en zijn partners stelden zich tot doel 300 Drentse jongeren in de leeftijd van 18 tot en met 24 jaar en één à anderhalf jaar in het bezit van een rijbewijs te laten deelnemen.

Het trainingsprogramma vond plaats op het TT-circuit te Assen en bestond uit vijf onderdelen: een praktijkrit, een bermproef, een noodstop, een slip en *last but not least* een rit in een vrachtauto. Met name dit laatste punt werd een groot succes, vooral ook vanwege de ervaringsuitwisseling met vracht-

wagenchauffeurs. Natuurlijk zijn alle onderdelen bedoeld om jonge bestuurders ervaring op te laten doen en zo hun rijvaardigheid te verbeteren. Met de training moeten ze namelijk zelf ondervinden wat hun gedrag in het verkeer tot gevolg heeft. En dat alles uiteraard onder supervisie van ervaren rij- en slipinstructeurs, zodat ook tijdens de rijvaardigheidstraining de veiligheid wordt gewaarborgd.

In 2005 hebben zo'n 275 jongeren in de maanden mei tot en met oktober deelgenomen aan Trials. In totaal zijn twaalf trainingdagen gehouden en iedere dag werd de beste bestuurder van de groep uitgekozen aan de hand van beoordelingen door de instructeurs. Twaalf dagwinnaars hebben het vervolgens in een finale in november tegen elkaar opgenomen, waarna de 19-jarige Lisa de Bruin werd gekozen tot 'the ultimate driver'.

Communicatie

Jongeren zijn op verschillende, maar directe wijzen geattendeerd op Trials, zoals via flyers, een internet-site (www.trials.nl) en promotieteams. Ook *free publicity* via lokale, regionale, maar zeker ook landelijke media speelden een belangrijke rol. Telkens werd de belevingswereld van jongeren centraal gesteld, omdat het succes van het project hiermee staat of valt. Het was belangrijk voortdurend de juiste balans te vinden tussen 'stoer & sexy' en 'veilig & verantwoord'.

Uit het doelgroepenonderzoek bleek ook dat de kosten voor Trials belangrijk waren. Jongeren waren zelf van mening dat de rijvaardigheidstraining goedkoop, maar niet gratis zou moeten zijn. Deelnemers moeten namelijk een bewuste keuze maken: een belangrijke eerste stap. Uiteindelijk werd gekozen voor een deelnamebedrag van vijftig euro. De rest van de kosten zijn gedragen door het Verbond van Verzekeraars.

Vervolg

De evaluatie van de eerste editie van Trials 2005 was positief. De pilot had opgeleverd wat ervan was verwacht en werd door de deelnemers met een goed cijfer gewaardeerd. De formule bleek met andere woorden aan te slaan en een groot aantal jongeren heeft uiteindelijk de training gevolgd.

Op basis van deze ervaringen hebben wij samen met andere betrokken partijen besloten het project voor 2006 uit te breiden naar de hele provincie Drenthe. Met een in grote lijnen vergelijkbare opzet wordt gestreefd naar 1.152 deelnemers, een ruime verviervoudiging van het aantal deelnemers ten opzichte van 2005 dus. Dit jaar zal meer dan vorig jaar aandacht worden besteed aan ervaringsuitwisseling. Financiële bijdragen zijn in 2006 daarbij naast het Verbond van Verzekeraars afkomstig van Drentse gemeenten en de Provincie Drenthe, waardoor ondanks het grotere aantal deelnemers de individuele bijdrage op vijftig euro kan blijven gehandhaafd. Daarnaast is de organisatie verder geprofessionaliseerd, ook weer met het oog op de toekomst.

Doel is 'Trials' toegankelijk te maken voor andere partners en vooral ook voor andere provincies. 'Trials' voorziet in een behoefte en geeft een concrete invulling aan het lokale en regionale verkeersveiligheidsbeleid. Vermeldenswaardig is nog dat deelnemers de komende jaren zoveel mogelijk worden gevolgd om te zien of de training daadwerkelijk heeft bijgedragen aan een bewustere houding in het verkeer, gekoppeld aan een verkeersveiliger rijgedrag en bijbehorende lagere ongevalkans. Dit betekent dat de deelnemers periodiek wordt gevraagd naar hun eventuele ervaringen als automobilist in het verkeer.

Conclusie

'Trials' behelst in onze ogen een unieke publiek-private samenwerking tussen marktpartijen (verzekeraars) en (lokale en regionale) overheden. Gezamenlijk is een project opgestart en verder uitgewerkt, dat zonder die samenwerking waarschijnlijk niet of in ieder geval moeilijker van de grond was gekomen. Hopelijk kunnen we ook andere partijen enthousiasmeren voor 'Trials', zodat het concreet bevorderen van verkeersveiligheid een blijvende impuls kan krijgen. Ook voor verkeersveiligheid geldt immers: jong geleerd, oud gedaan!

Nadere informatie via internet: www.trials.nl of telefoon: 0900-TRIALS4U